

Š T A T Ú T

Výskumného ústavu vodného hospodárstva

(úplné znenie)

Čl. 1

Základné ustanovenia

- (1) Štatút Výskumného ústavu vodného hospodárstva (ďalej len „ústav“) vymedzuje pôsobnosť a úlohy ústavu, ustanovuje zásady činnosti, zásady jeho vnútornej organizácie, hospodárenie ústavu a vzťahy ústavu k iným organizáciám v súlade s platným a účinným znením zriaďovacej listiny ústavu. Štatút ústavu vydáva jeho zriaďovateľ, ktorým je Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“).
- (2) Ústav je príspevková organizácia¹.
- (3) Sídлом ústavu je Bratislava.

Čl. 2

Pôsobnosť ústavu

Ústav je ústredná vedecko-výskumná inštitúcia odvetvia vodného hospodárstva s celoslovenskou pôsobnosťou zameraná na plnenie úloh štátu a úloh vo verejnom záujme a zabezpečenie komplexných úloh v oblasti:

- vedecko-výskumných, vývojových, metodických a expertíznych činností v odboroch hydrologie povrchových vôd a podzemných vôd, riečnej morfológie, hydrauliky vodných tokov a objektov, revitalizácie a obnovy riečnych systémov a mokradí, kvality podzemných vôd a povrchových vôd, technológií čistenia odpadových vôd a úpravy pitných vôd,
- implementácie právne záväzných aktov EÚ v oblasti vôd a vodného hospodárstva a zabezpečenie plnenia požiadaviek z nich vyplývajúcich vrátane ich koordinácie,
- výkonu funkcie Národného referenčného laboratória pre oblasť vôd na Slovensku v zmysle platných právnych predpisov,
- ekológie a ochrany vodných ekosystémov,
- manažmentu povodí a plánovania vo vodnom hospodárstve,
- skúšobníckej, kalibračnej a overovacej činnosti,
- odborného poradenstva, vzdelávania, publikačnej a vydavateľskej činnosti,
- informačného systému vo vodnom hospodárstve.

Čl. 3

Oblasti hlavnej činnosti ústavu

- (1) Ústav vykonáva vedecko-výskumné, vývojové, metodické a expertízne činnosti, monitorovanie a odborné poradenstvo v oblasti:
 - hydrologie povodia, zrážkovo-odtokových a eróznno-sedimentačných procesov v povodiach,

¹ Zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

- b) extrémnych hydrologických javov – sucho a povodne, zmeny klímy,
 - c) vertikálnej hydrologickej bilancie, vlhkostného režimu pôdy, vlahovej potreby rastlinných spoločenstiev a ekosystémov, obnovy a ochrany vodného režimu mokradí,
 - d) kvantitatívnej morfológie a riečnych procesov, najmä erózne-sedimentačných procesov na vodných tokoch a vo vodných nádržiach (transport plavenín a splavenín),
 - e) obnovy a revitalizácie riečnych systémov vrátane návrhov prírode blízkych opatrení na podporu prirodzených riečnych procesov a zmiernenie negatívnych dôsledkov využívania vôd,
 - f) posudzovania a úpravy hydraulických parametrov vodných tokov s využitím matematického a fyzikálneho modelovania,
 - g) prevádzky vodohospodárskych nadrží a vodohospodárskych sústav vrátane riadenia odtokových procesov v reálnom čase,
 - h) konštrukčného riešenia vodohospodárskych objektov a posúdenia vplyvu objektov na tokoch na zmenu hydraulických a technických parametrov s využitím matematických a fyzikálnych modelov,
 - i) vypracovania podkladov pre manipulačné a prevádzkové poriadky a zvláštne manipulačné poriadky vodných diel vrátane simulácie prielomových a vln vodných diel,
 - j) hydrochemických a hydrobiologických procesov vo vodných systémoch, transportu a transformácie znečistenia a ďalších látok vrátane návrhov opatrení na predchádzanie, obmedzenie, resp. elimináciu nežiadúcich procesov a na riešenie havarijných situácií,
 - k) ochrany vodných zdrojov a vodných ekosystémov,
 - l) hodnotenia stavu a prognózy vývoja kvality podzemných vôd a povrchových vôd,
 - m) komplexného hodnotenia kvality zdrojov pitnej vody a posúdenia možností ich úpravy a využívania pre zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou,
 - n) hodnotenia zdrojov znečistenia, ktoré spočíva najmä v posúdení ich vplyvu a dopadu na kvalitu vody, analýze rizík, modelovaní a šírení znečistenia a pod.,
 - o) ohrozenia vodných zdrojov a posudzovania environmentálnej škody na vode,
 - p) sledovania osudu a správania sa účinných látok v prípravkoch na ochranu rastlín v podzemnej vode a pôde a posudzovania rizika účinných látok v prípravkoch na ochranu rastlín pri ich uvádzaní na trh,
 - q) posudzovania technológií úpravy pitnej vody a technológií čistenia komunálnych a priemyselných odpadových vôd a možnostiam ich využitia,
 - r) systému odvádzania a čistenia odpadových vôd,
 - s) produkcie a nakladania s čistiarenským kalom a sedimentami vo vodných tokoch a vo vodných nádržiach a riešenia ich zneškodňovania,
 - t) komplexných analýz vodných spoločenstiev, zloženia a znečistenia rôznych typov vody a súvisiacich matric a mikrobiológie vody,
 - u) tvorby podkladov pre vypracovanie právnych predpisov a metodík v oblasti vôd a participácie na legislatívnom procese,
 - v) metód a zariadení pre kalibráciu vodomerných meračov rýchlostí a prietoku.
- (2) Ústav v oblasti skúšobníckej, kalibračnej a overovacej činnosti vykonáva:
- a) funkciu Národného referenčného laboratória pre oblasť vôd na Slovensku, ktoré je najvyšším metodickým centrom na kontrolu kvality vody a s vodou súvisiacich matric na všetkých stupňoch nakladania s vodou a na odborné posudzovanie účinnosti technologických riešení a použitých zariadení v oblasti úpravy a čistenia povrchových, podzemných, odpadových vôd, kalov a riečnych sedimentov, ktoré:
 1. v sporných otázkach posudzuje kvalitu pitnej vody, odpadových vôd, podzemných vôd a povrchových vôd,

2. stanovuje metódy merania a frekvenciu odberov vzoriek vôd a zabezpečuje ich koordináciu,
 3. zabezpečuje odber vzoriek, vykonáva analýzy kvality vôd a s vodou súvisiacich matric,
 4. plní aj ďalšie úlohy v oblasti svojej pôsobnosti,
- b) funkciu kalibračného laboratória vodomerných meračov vrátane funkcie správcu objemového etalónu druhého rádu na meranie prietoku a pretečeného množstva,
- c) meranie prietokov a hladín na objektoch a zariadeniach vrátane meraní pri garančných skúškach turbín a čerpadiel.
- (3) Ústav v oblasti manažmentu povodí a implementácie európskej legislatívy v oblasti vôd vykonáva:
- a) spracovanie Vodného plánu Slovenska, prípravu plánov manažmentu čiastkových povodí a zabezpečenie spolupráce pri príprave medzinárodných plánov manažmentu povodí,
 - b) výhľadovú kvantitatívnu vodohospodársku bilanciu,
 - c) spracovanie podkladov pre legislatívne nástroje a riadenie vodného hospodárstva,
 - d) tvorbu a prevádzku informačného systému vo vodnom hospodárstve vrátane správcovstva databázových systémov,
 - e) zber, spracovanie, vyhodnotenie a reportovanie údajov a priestorových informácií z oblasti vodného hospodárstva vrátane prípravy pravidelných správ pre Európsku komisiu,
 - f) prípravu odborných stanovísk pre uplatniteľnosť výnimiek v súlade s platnými právnymi predpismi,
 - g) hodnotenie nákladov a prínosov projektov zameraných na protipovodňové opatrenia,
 - h) normalizačnú činnosť v spolupráci s medzinárodnými (ISO) a európskymi (CEN) komisiami pôsobiacimi v oblasti vôd.
- (4) Ústav v rámci vedecko-technickej a odbornej spolupráce koordinuje, participuje a zabezpečuje:
- a) spoluprácu s vedeckými pracoviskami Slovenskej akadémie vied a vysokými školami, vedeckými a odbornými domácimi a zahraničnými inštitúciami, organizuje konferencie, semináre a iné odborné podujatia, vykonáva funkciu konzultačného pracoviska pre vysoké školy a čiastočne participuje aj pri výučbe a vedeckej výchove,
 - b) spoluprácu na úlohách rezortných a štátnych poradných orgánov a medzinárodných vodohospodárskych a výskumných organizácií,
 - c) podujatia na zvýšenie odbornej úrovne pracovníkov vo vodnom hospodárstve,
 - d) aktívnu účasť na medzinárodných a národných vedecko-technických a rozvojových projektoch,
 - e) zastúpenie Slovenskej republiky v medzinárodných odborných komisiách a orgánoch zriadených na základe dvojstranných a mnohostranných zmlúv, a to na základe poverenia štátnych orgánov,
 - f) technickú pomoc koordinátorovi Prioritnej oblasti 4 „Kvalita vôd“ Stratégie EÚ pre Dunajský región.

Čl. 4 **Iné úlohy ústavu**

Ústav v rozsahu svojej pôsobnosti plní ďalšie úlohy, najmä:

- a) vo vzťahu k štátnemu rozpočtu,^{1,2}

² Zákon č. 291/2002 Z. z. o štátnej pokladnici a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov.

- b) pri správe majetku štátu,³
- c) pri verejnom obstarávaní,⁴
- d) na úseku civilnej ochrany obyvateľstva,⁵
- e) na úseku politiky zamestnanosti,⁶
- f) v oblasti slobodného prístupu k informáciám a ochrany osobných údajov,⁷
- g) poskytovanie ubytovacích služieb a iných služieb s tým spojených,⁸
- h) iné úlohy subjektu verejnej správy vyplývajúce z osobitných predpisov,⁹
- i) v rozsahu osobitných poverení.

Čl. 5

Zásady činnosti ústavu, vzťahy k zriaďovateľovi

- (1) Činnosť ústavu sa riadi týmto štatútom, organizačným poriadkom ústavu, internými predpismi ústavu a každoročne sa zabezpečuje v Pláne hlavných úloh Výskumného ústavu vodného hospodárstva (ďalej len „plán úloh“), ktorý je súčasťou kontraktu so zriaďovateľom a ktorý schvaľuje minister životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej len „minister“).
- (2) Ústav prioritne plní úlohy, ktoré mu zadal zriaďovateľ v pláne úloh.
- (3) Pri spracúvaní návrhu plánu úloh na príslušný rok ako aj pri ich kontrole ústav spolupracuje s príslušnými organizačnými útvarmi zriaďovateľa.
- (4) Plnenie plánu úloh ústavu sa vyhodnocuje ročne. Odpočet plnenia úloh predkladá generálny riaditeľ písomne zriaďovateľovi.
- (5) Generálneho riaditeľa vymenúva a odvoláva minister. Generálny riaditeľ za plnenie svojich úloh zodpovedá ministrovi.

Čl. 6

Organizácia ústavu

- (1) Ústav riadi a za jeho činnosť zodpovedá generálny riaditeľ, ktorý je jeho štatutárnym orgánom.

³ Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu v znení neskorších predpisov.

⁴ Zákon č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

⁵ Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov.

⁶ Zákon č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov, zákon č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov.

⁷ Zákon č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov, zákon č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov).

⁸ Zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov.

⁹ Napr. zákon č. 395/2002 Z. z. o archívoch a registratúrach a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 292/2014 Z. z. o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 69/2018 Z. z. o kybernetickej bezpečnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

- (2) Generálneho riaditeľa v čase jeho neprítomnosti zastupuje ním poverený riaditeľ odboru alebo iná poverená osoba v plnom rozsahu práv, povinností a zodpovednosti okrem tých, ktoré si generálny riaditeľ vymedzil do svojej výlučnej právomoci.
- (3) Ústav sa organizačne člení na odbory, oddelenia a iné.
- (4) Ústav má tieto stupne riadenia:
 - a) generálny riaditeľ,
 - b) riaditeľ odboru,
 - c) vedúci oddelenia.
- (5) Organizačnú štruktúru ústavu, náplň činnosti jednotlivých organizačných zložiek a ich vzájomné vzťahy upravuje organizačný poriadok, ktorý vydá generálny riaditeľ.
- (6) Generálny riaditeľ obsadzuje funkcie vedúcich zamestnancov ústavu v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi a internými predpismi.
- (7) Pracovnoprávne vzťahy zamestnancov ústavu upravujú všeobecne záväzné právne predpisy. Práva a povinnosti zamestnancov ústavu upravuje pracovný poriadok, ktorý vydá generálny riaditeľ.
- (8) Generálny riaditeľ môže so súhlasom ministra zriaďovať dislokované pracoviská, ktoré vykonávajú špecializovanú činnosť.
- (9) Na posudzovanie závažných otázok činnosti ústavu v záujme kvalitného a efektívneho riadenia a na koordinovanie jednotlivých zložiek ústavu zriaďuje generálny riaditeľ poradné orgány, ktorých členov vymenúva a odvoláva generálny riaditeľ.

Čl. 7

Hospodárenie ústavu

- (1) Ústav je finančnými vzťahmi napojený na rozpočet ministerstva. Hospodári samostatne a vo svojom mene nadobúda práva a zaväzuje sa.
- (2) Hospodárenie ústavu sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi o hospodárení príspevkových organizácií.¹
- (3) Ústav hospodári s vlastnými prostriedkami a s prostriedkami štátneho rozpočtu, pričom príspevok z rozpočtu zriaďovateľa na činnosť je účelovo určený.
- (4) Ústav sústreďuje všetky príjmy a realizuje všetky výdavky prostredníctvom účtov vedených v Štátnej pokladnici podľa osobitného predpisu.²
- (5) Podnikateľskú činnosť ústav vykonáva so súhlasom zriaďovateľa nad rámec hlavnej činnosti a za podmienky plnenia plánu úloh určených zriaďovateľom. Prostriedky získané touto činnosťou ústav používa na skvalitňovanie služieb poskytovaných v oblasti jeho hlavnej činnosti.¹

Čl. 8

Zrušený

Čl. 9
Závěrečné ustanovenia

- (1) Zmenu štatútu schvaľuje zriaďovateľ, ak nastali zásadné zmeny v pôsobnosti alebo úlohách ústavu.

- (2) **Toto úplné znenie štatútu nadobúda účinnosť 11.01.2024.** .

Tomáš Taraba
podpredseda vlády a minister životného prostredia
Slovenskej republiky